

Чрез:

Министъра на околната среда и водите
бул. „Мария Луиза“ 22, София

До:

Административен съд София град

ЖАЛБА

От

Сдружение „Балканка“, ЕИК 176566443,
гр. София, ул.Челопешко шосе №26,

представявано от Димитър Йорданов Куманов,
Адрес за кореспонденция: София, ж.к.Стрелбище,
бл.8, вх.Д, ап.87, Тел.0887 931 241 dkoumanov@abv.bg

Против:

Становище по екологична оценка № 3-3/2024 от 19.12.2024г. на министъра на околната среда и водите относно Проект на План за Управление на Речния Басейн /ПУРБ/ в Дунавски Район 2022-2027г..

Уважаеми господине/госпожо съдия,

На основание чл.88, ал.3 от ЗООС, обжалваме в срок **Становище по екологична оценка № 3-3/2024 от 19.12.2024г. на министъра на околната среда и водите** относно Проект на План за Управление на Речния Басейн /ПУРБ/ в Дунавски Район 2022-2027г. , по-нататък наричано тук Становището

Обжалването на Становището е допустимо като подадено в 14-дневния срок по чл. 88, ал.3 от ЗООС. Решението е публикувано на сайта на МОСВ на 19 декември 2024год., петък.Четиринадесет дневният срок изтича на 02 януари 2024 год.

Сдружение Балканка - жалбоподател, в качеството си на заинтересована страна с изключителна експертиза по управлението на водите, участва най-активно в процедурите по изготвянето на проектите на ПУРБ, като предложи множество мерки, но всичките ни мерки бяха или отхвърлени, или малка част от тях бяха приети, но с такива изменения, че въобще да не изпълняват целите за подобряване на състоянието на повърхностните и подземни водни тела, заради които бяха предложени.

Процесното Становище е издадено в рамките на процедура по Екологична Оценка по реда на глава Шеста, раздел 2 от ЗООС. Тъй като ПУРБ 2022-2027 има влияние и върху защитените зони от мрежата Натура 2000, на основание чл.81, ал.5 от ЗООС във връзка с член 31, ал.4 от ЗБР в рамките на процедурата по ЕО е извършена и оценка за съвместимостта по реда на чл. 31 от Закона за биологичното разнообразие, която също е послужила като основание за издаване на процесното Становище.

Считаме атакуваното **Становище по екологична оценка № 3-3/2024 от 19.12.2024г. на министъра на околната среда и водите** за незаконосъобразно със следните основания.

1. Несъответствие с целта на закона

В точка 2 от стр.3 на Становището, а и на много други места /включително и при разсъжденията за Нулевата Алтернатива/ се твърди, че залегналите в ПУРБ цели и мерки щели да допринесат за подобряване на състоянието на околната среда и на качеството на живот на хората, което е целта и на относимата правна рамка в ЗООС, ЗБР, Закона за водите и т.н.. Без да е изрично упоменато, се подразбира се, че подобряването се очаква в сравнение с досегашния период, при изпълнението на съществуващите мерки от досега действащия ПУРБ 2016-2021 на Дунавски Район, които се прилагаха досега.

Твърдението е невярно.

Причината се крие във факта, че в новите проекти на ПУРБ на всички райони на басейново управление и в частност на Дунавски Район, се съдържат ограничителни и/или забранителни мерки за дейностите, водещи до увреждане на повърхностните и подземни води, които в сравнение с мерките от предходните ПУРБ 2016-2021 са силно орязани и осакатени. Ще дадем знакови примери по отношение, на ограничаването на сечите покрай реките в Дунавски Район.

В Приложение 7.2.8 - Програмата от мерки на стария ПУРБ 2016-2021 на ДР имаше една мярка с код НУ_6 за намаляване на ерозията във водосбора и действие към нея с код НУ_6_9, което гласеше следното:

9.Забрана за извеждане на голи сечи в райони отстоящи на по-малко от 500 м от водни обекти.

В Приложение 7.2.2 - Програмата от мерки от новия ПУРБ 2022-2027 /по-коректно е да се нарича ПУРБ 2025-2027/ тази мярка сега е заменена с нова, с код НУ_1 и действие към нея с код НУ_1_110, което сега гласи следното:

Не се допускат голи сечи в горски територии в ивица от 15 м от границата на водния обект...

Всичко е същото, само 500 метра са станали 15...

Следователно, мярката от новия ПУРБ ограничава много по-малко голите сечи, отколкото мярката в стария ПУРБ, която практически е изтрита.

Още по-лошо нещо се е случило с друга една мярка от стария ПУРБ 2016-2021 на ДР с код **НУ_6**, и действие към нея с код **НУ_6_11**, което гласеше така:

11. ЗАБРАНА за извеждането на сечи, независимо от целта им, които обезлесяват повече от 3 декара и се намират на по-малко от 500 метра от водни обекти"

В новия ПУРБ 2022-2027 тази мярка е изтрита и я няма въобще!

И отново същото се е случило с една мярка от Приложение 7.2.7 от стария ПУРБ 2016-2021 на ДР, която е изтрита в новия ПУРБ 2022-2027. Действието към нея с код DW_4_1 в стария ПУРБ гласеше така:

1.Забрана за сечи, с изключение на санитарни и отгледни сечи, във водосбора на водохващанията от повърхностни води, предназначени за питейно битово водоснабдяване.

В новия ПУРБ 2022-2027 на ДР и тази забрана е изтрита, въпреки Кризата за питейна вода от тази година, която беше най-тежка точно в Дунавския Район, и в това няма нищо изненадващо! Искат да си секат до голо хората, даже и във вододайните зони и това си е!

Значението на горските територии за предотвратяване не само на ерозията във водосборите, но и на всички останали водозадържащи и водоохранни функции на горите, включително и на водите за питейни нужди, както и на ролята на горските територии за намаляване на риска и вредните последици от наводненията, е много добре известно. А в последните години се развиха най-жестоките кризи за питейна вода и се увеличиха щетите от наводнения, които вече се случват от всеки пет капки дъжд.

Освен това, мерките от предходните ПУРБ 2016-2021 навремето са преминали и през междуведомствено съгласуване, и тогава всички държавни органи са били съгласни с тези мерки в едни много по-добри времена на управлението и опазването на водите от сегашните.

Ето защо е толкова необосновано твърдението на министъра на ОСВ от процесното Становище, че залегналите в новите ПУРБ цели и мерки щели да допринесат за подобряване на състоянието на околната среда и на качеството на живот на хората, което е основна цел на закона. Същото се твърди и самите доклади по ЕО и ОСВ при разглеждането на Нулевата Алтернатива. С новата, осакатена до безобразие програма от мерки за опазване на водите ще се случи точно обратното на подобряването, а кризите за питейна вода и щетите от наводненията ще се увеличат многократно спрямо периода на прилагане на предходните ПУРБ, а и без това и този период не беше безпроблемен.

Има и други мерки в новия ПУРБ, които които директно противоречат на целта на закона. Още един пример в това отношение е мярката с код НУ_10 и действие към нея с код НУ_10_2, което гласи следното:

2. Забрана за водовземане от ВЕЦ при маловодие (съгласно методика за екологичен отток)

Към някаква национална методика за *екологичен* отток се реферира и в много други мерки от програмата в новия ПУРБ. **Проблемът тук е, че такава утвърдена Национална Методика за минимален *екологичен* отток не съществува в правния мир въобще.** След като я няма методиката, всички мерки, които реферират към нея, не значат нищо и са нищожни, но те ще се прилагат за целия период на новия ПУРБ. Дори не е написано, че в Закона за водите има определение как се определя минимално допустимият /а не екологичен/ отток и горната забрана би могла да се определя по определението в Закона за водите до издаване на методиката. Поначало и самото понятие "екологичен" отток не съществува в правната рамка, а според чл.116, ал.2, за постигане целите на Закона за водите се определя **минимално допустим отток!**

Разбира се, оттокът, който се изпуска под съществуващите и бъдещи водохващания на повърхностните води е най-най-важното нещо за постигане на целта на закона за осигуряване на живота, който реките поддържат в и около тях, включително и в защитените зони от Натура 2000. Освен това, чрез този отток се гарантира и охраняването на кладенците за питейно битово водоснабдяване, разположени в терасите на реките под всички видове водохващания. Неосигуряването на този отток е масова практика у нас досега и в новия ПУРБ е включена мярка, която е още по-неизпълнима, защото, както посочихме и по-горе, понятие "екологичен" отток няма в правната рамка, а няма и Методика, по която да се определя минимално допустимият отток!

Опазването на водите, предназначени за питейно битово водоснабдяване, и осигуряването на минимално допустимият отток под водохващанията по реките, от който зависи всичкият живот в и около реките, са най-важните цели на закона.

Следователно, това сравнение, което ние направихме тук, трябваше да е направено със съответните препоръки и мерки в докладите по ЕО и ОСВ за процесния ПУРБ 2022-2027 на ДР, както и в самото процесно Становище по ЕО, но не е направено, а целите на Закона за водите за опазване и подобряване на състоянието на повърхностните и подземните водни тела и опазване на питейните водоизточници явно са нарушени и няма начин да се постигнат, просто защото мерки от стария ПУРБ са изтрети в новия, а други нови мерки не значат нищо.

ВАЖНО!

В светлината на горното, трябва да се обърне изключително внимание на още една много важна мярка, която в новия ПУРБ е изменена така, че директно да нарушава Закона за водите.

Става дума за мярка от стария ПУРБ с код НУ_7 и действие към нея с код **НУ_7_1**, което гласеше следното:

1. Недопускане на нови негативни промени в хидроморфологичния режим (причинени от ВЕЦ, изземване на наносни отложения от язовири, нови водоземания и др.) във водните тела определени като или попадащи в зони за защита на водите.

В новия ПУРБ 2022-2027 действието към същата мярка е с код **НУ_7_112** гласи така:

Недопускане на нови негативни промени в хидроморфологичния режим (причинени от ВЕЦ, изземване на наносни отложения от язовири, нови водоземания и др.) във водните тела, определени като или попадащи в зони за защита на водите по чл. 119а, ал. 1, т. 1, т. 4 и т. 5 от ЗВ, с изключение на случаите, за които е обосновано изключение по чл. 156е от ЗВ/чл. 4(7) от РДВ

От новата мярка става ясно, че вече без проблем ще се допускат нови негативни промени в хидроморфологичния режим в зоните за защита на водите по чл.119а, ал.1, т.2 и т.3. Това нещо представлява грубо нарушение на целите на Закона за водите, формулирани още в член 2 от същия, където в алинея 2 се сочи, че:

(2) Целите по ал. 1 се постигат чрез:

1. предотвратяване влошаването, както и опазване и подобряване състоянието на водните екосистеми, на пряко зависимите от тях сухоземни екосистеми и влажни зони;

Нарушението е безспорно, тъй като всяка нова негативна промяна в хидрологичния режим на всеки повърхностен воден обект води до директно влошаване на състоянието на водните екосистеми в него! Цитираните цели на закона са пряко следствие от чл.4 на Рамковата Директива за водите, където се изисква предотвратяване на влошаването и постигане на добро екологично състояние на всички /със съвсем малко изключения/ повърхностни водни тела, а не само на зоните за защита на водите, камо ли пък да се допуска влошаване на състоянието И в такива зони!

2. Противоречие материалноправните разпоредби.

Става дума за мярка от новия ПУРБ, която директно нарушава Закона за водите. Тя е с код НУ_7 и действие към нея с код НУ_7_10, което гласи следното:

"10. Забрана за нарушаването на естественото състояние на леглата, бреговете на реките и крайбрежните заливаеми ивици, с изключение на дейности за осигуряване на енергийната сигурност, удълбочаване на фарватера и коригиране на речното корито за осигуряване/подобряване на безопасно корабоплаване в общия българо-румънски участък на р.Дунав и при дейности за защита от наводнения, както и други дейности съобразени с действащото законодателство"

Първото изречение в тази мярка, до думите "с изключение на" дословно съвпада с текста на член 143, т.1 от Закона за водите, НО в самия закон няма запетайка и ред изключения след нея, каквито са си позволили авторите на новия ПУРБ, изземвайки функциите на законодателя и стеснявайки приложното поле на забраните, които законодателят е наложил.

Освен това, дейностите по постоянна защита от вредното въздействие на водите, тоест и от наводненията /но не само/, са регламентирани в чл.138, ал.4 във връзка с чл.140, ал.3 и последващи от Закона за водите и те изискват *"опазване на бреговете на реките от ерозия, укрепване на бреговете и защита на крайбрежната растителност"* и те в самия закон по никакъв начин не предполагат допускане на нарушаването на естественото състояние на бреговете и леглата на реките, при никакви обстоятелства!

Освен това, мярката на практика разрешава нарушаването на естественото състояние на леглата и бреговете на реките дори и с цел *осигуряване на енергийната сигурност*, което е правен абсурд, тъй като тя ще е приложима дори и за малките ВЕЦ-ове, които винаги представят себе си и биват третираны от "компетентните" органи като основен стълб на енергийната сигурност, а такива изключения въобще не се допускат от закона. Това е така, защото опазването на естественото състояние на леглата и бреговете на реките е от най-важните фактори за недопускане на влошаването и постигане на добро екологично състояние на повърхностните водни тела, което е основна цел на закона за водите навсякъде, включително и в защитените зони.

Да не говорим що за забрана е това, което забранява разни неизвестни дейности, с изключение на тези от тях, които са *съобразени с действащото законодателство...*, тъй като останалите дейности, които не са *съобразени с действащото законодателство*, така или иначе го нарушават и са недопустими. Явната цел на тази мярка, с изключенията от забраната в чл.143 на закона, е да се допускат например сечите, на които обърнахме внимание в началото на жалбата или пък новите малки ВЕЦ-ове и пр. И ако все пак забраната от закона е от по-висш характер, то чрез новата мярка отново се създава правна несигурност заради противоречието на ПУРБ със закона.

От изложеното дотук в т.1 и т.2 става ясно, че са абсолютно необосновани претенциите в докладите по ЕО и ОСВ и в процесното Становище по ЕО, че мерките в новия ПУРБ били оценени и че щели да доведат до някакво подобряване на каквото и да било. Това е толкова невярно, че даже има мерки за несъществуващия "екологичен" отток, основаващи се на несъществуващи актове, и има мерки, които допускат влошаване на състоянието на повърхностните водни тела и създават условия за нарушаване на естественото състояние на леглата и бреговете на реките в нарушение на закона...

Следователно, не може да става дума за някакво подобряване на състоянието на околната среда и на качеството на живот на хората, прокламирано в т.2 от процесното Становище по ЕО на министъра. Още повече че крайно отрицателното въздействие на минната и добивна индустрия не е оценено въобще нито в ДЕО, нито в ДОСВ, но този проблем ще изясним в следващите точки

3. Противоречие с разпоредбите на Наредбата за ЕО.

В доклада по ЕО на ПУРБ и в процесното Становище са допуснати значителни пропуски, които се изразяват в следното:

3.1. В т.1 от стр.3 на процесното Становище се твърди следното:

1. Проектът на ПУРБ в Дунавски район 2022-2027 г. и ПоМ /Програма от Мерки/ са разработени и съобразени с относимите международни, регионални и национални планове, програми и стратегически документи, с отношение към управление на водите водните ресурси, посочени в т. 3 „Връзка на ПУРБ с други планове и програми“ от доклада за ЕО. Изчерпателно изложение на взаимовръзките на относимите към проекта на ПУРБ в ДР международни и национални стратегическите документи е представено в Приложение 2 на доклада за ЕО.

Твърдението е невярно и заблуждаващо.

В приложение 2 на Доклада по ЕО наистина има описание на някои от относимите към проекта на ПУРБ международни и национални стратегически документи, но не на всички такива документи и това описание е твърде ограничено и непълно, като се отбелязват следните пропуски:

3.1.1. В цитираното Приложение 2 на ДЕО липсва описание и изложение на взаимовръзките на безспорно и пряко относимата към проекта на ПУРБ **Национална Стратегия за развитие на минната индустрия 2015 /Визия 2030/**, налична на следния линк

https://www.me.government.bg/files/useruploads/files/vop/minstrategy/minna_strategia_2015.pdf

Всъщност, минната и добивна индустрия представлява най-големия потенциален замърсител на повърхностните и подземните водни тела у нас и Стратегията за развитие на този сектор не може да бъде пропускана така безотговорно. Състоянието на водите на река Малък Искър над Етрополе в Дунавски Район, на Тополница и притоците ѝ под минната и хвостохранилището Медет, под хвостохранилището Бенковски 2 и пр., до вливането в язовир Тополница в Източнорумелийски район и на

всички останали реки под мините у нас, е такава, че над тези реки даже и мухи не летят.

А намеренията за развитие на множество други нови мини в Дунавски Район представляват най-голямата Заплаха не само за състоянието на повърхностните води, а и за питейните водоизточници от подземни води. Специално за Дунавски Район ще посочим площите за търсене и проучване на метални полезни изкопаеми /злато най-вече/ "Златуша" - в района на община Божурище, ЕЕ-1 и ЕЕ-3 в Искърското дефиле и района на Понор планина - общините Своге, Мездра, Монтана, Чипровци и т.н.

Масшабите на раздадените площи за търсене и проучване на подземни богатства - метални полезни изкопаеми, нефт и газ, са огромни и стават ясни от Картата с действащи разрешителни за търсене и/или проучване на подземни богатства, налична на сайта на Министерство на Енергетиката на следния линк:

<https://www.me.government.bg/uploads/manager/source/NGS/ERKR.pdf>

Неслучайно хората в общините Божурище и Своге вече се вдигнаха на съпротива, още повече че Своге вече изстрада и кризата за питейна вода от август 2022г., когато остана без капка питейна вода точно заради неотразените в новия ПУРБ водохващания на НЕК ЕАД по Петроханското плато. Само нови мини им липсват в най-големия и богат на уран, карстов район у нас, в който всяко замърсяване на повърхностните води отива директно в карста и оттам - в питейните водоизточници на населението!

3.1.2. В цитираното Приложение 2 на ДЕО липсва описание и изложение на взаимовръзките на безспорно и пряко относимите към проекта на ПУРБ 2022-2027 на Дунавски Район планове за управление на речните басейни и на риска от наводнения в съседните на Дунавския район райони на басейново управление.

Така например, липсват описания и изложения на взаимовръзките на ПУРБ 2022-2027 на ДР със:

- **ПУРБ на Западнобеломорски район.**

Необходимостта се обуславя от факта, че от Западнобеломорски Район през тунел се прехвърлят води от деривация Грънчар /за язовир Белмекен/ - към язовир Бели Искър, който е питеен за някои квартали на София. От друга страна, води от Дунавския Район - реките Владайска и Палакарийска - се прехвърлят към язовир Студена в Западнобеломорски Район чрез деривационните канали Владайски и Палакарийски.

- **ПУРБ на Черноморски Район /ЧР/.**

Необходимостта се обуславя от факта, че населени места в ЧР, например Разградско, се водоснабдяват чрез водоснабдителната система "Дунав" в терасите на едноименната река, която е в Дунавския Район. Едно замърсяване на водите на Дунава неизбежно ще се отрази и на подземните водоизточници в терасите на реката и оттам - на питейни водоизточници в Черноморски Район, защото повърхностните и подземните води са хидравлично свързани и първите захранват вторите, но могат и да ги замърсят.

Очевидно е, че мерките за опазване или постигане на добро състояние/потенциал на повърхностните води в ДР има пряко отношение към ключови водоизточници за питейна вода в съседните райони и обратното.

Освен това, районите на басейново управление у нас са определени по границите на водосборите на повърхностните водни тела. Що се отнася до подземните водни тела,

за части от тях е извършено присъединяване към съседните райони на басейново управление, тъй като те не следват границите на водосборите на повърхностните водни тела. Така например, със Заповед № РД-634/ 18.09.2009 г. на Министъра на околната среда и водите, част от подземните водни тела от територията на Басейнова дирекция Черноморски район се присъединяват към Басейнова дирекция Дунавски район. Относима е също и Заповед № РД-963/20.12.2006 г. на Министъра на околната среда и водите за подземните водни тела, които пресичат границите на всички райони на басейново управление.

Следователно, управлението на повърхностните и подземни води в Дунавски Район е пряка взаимовръзка с управлението на водите във всичките съседни райони на басейново управление, а В приложение 2 на Доклада по ЕО не са изследвани и отразени взаимовръзките между ПУРБ 2022-2027 на ДР с ПУРБ 2022-2027 на съседните райони и твърдението от т.1 от стр.3 на процесното Становище, че *Проектът на ПУРБ в Дунавски район 2022-2027 г. и ПоМ /Програмите от Мерки/ са разработени и съобразени с относимите международни, регионални и национални планове, програми и стратегически документи, с отношение към управление на водите водните ресурси,* е невярно.

Ето защо беше толкова важно да се изследват и взаимовръзките на ПУРБ 2022-2027 на ДР със Стратегията за развитие на минната индустрия в светлината не само на заплахите в самия Дунавски Район, ами и на заплахите за замърсяване на подземните води в съседните райони, защото части от подземните водни тела в съседните райони са присъединени към Дунавския Район.

От горното може да се направи обоснован извод, че компетентният орган - министърът на ОСВ - не е изпълнил задълженията си по отношение на пълнотата на информацията по чл.12, ал.1 от Наредбата за ЕО във връзка с кумулативните въздействия по чл.8а, ал.2, точка 4, буква а) от същата Наредба.

4. Противоречие с разпоредбите на Наредбата за ОС

Както беше уточнено в началото, на основание чл.81, ал.5 от ЗООС във връзка с член 31, ал.4 от ЗБР, в рамките на процедурата по ЕО е извършена и оценка за съвместимостта на ПУРБ на ДР 2022-2027г. по реда на чл. 31 от Закона за биологичното разнообразие. Докладът за Оценка на Степента на Въздействие /ДОСВ/ на ПУРБ също е основание за издаване на процесното Становище, въпреки че в този доклад, също както и в Доклада по ЕО, са допуснати значителни пропуски, които се изразяват в следното:

4.1. На първо място тук се отбелязва, че и в Доклада по ОСВ са допуснати същите нарушения, посочени по-горе и за доклада по ЕО. Липсват описания и не са отчетени кумулативните ефекти от прилагането на новия ПУРБ 2022-2027 на ДР ведно с прилагането на Стратегията за развитие на минната индустрия /Визия 2030/ и не са отчетени взаимодействията с ПУРБ и ПУРН на съседните райони на Басейново Управление. Тези стратегически документи въобще не се споменават в **Приложение 6** към **Глава 2** от ДОСВ - *ППП/ИПП, които в съчетание с ПУРБ могат да окажат неблагоприятно въздействие върху ЗЗ.*

В това Приложение 6, без да има описания, са изброени хиляди индивидуални проекти и инвестиционни предложения, някои горскостопански програми, ПУП-ПЗ и пр., **НО няма описание на характеристиките на никакви други планове, програми**

и национални стратегически документи, съществуващи и/или в процес на разработване или одобряване, които в съчетание с оценявания ПУРБ могат да окажат неблагоприятно въздействие върху защитените зони.

Освен това, никъде в процесния ДОСВ и никъде в Приложение 6 към него, не е представено описание на характеристиките даже и на вече действащия от една година насам ПУРН 2022-2027 на самия Дунавски Район, да не говорим за ПУРБ и ПУРН 2022-2027 на съседните райони или за Стратегията за развитие на минната индустрия.

По същество това обстоятелство представлява нарушение на изискването на чл.23, ал.2, точка 2 от Наредбата за ОС от една страна.

От друга страна, в Раздел 5, точка 5.1.1. на процесния ДОСВ е изказано следното твърдение:

"Потенциалните кумулативни въздействия от реализирането на елементите на ПУРБ са свързани със съществуващия антропогенен натиск върху защитените зони, както и с въздействията от планирани и одобрени ППП/ИП, които предстоят да бъдат реализирани и могат да окажат отрицателно въздействие върху защитените зони (реф. Приложение 4 и Приложение 6)."

В случая ППП/ИП означава Планове, Програми, Проекти/Инвестиционни Предложения/

Става ясно, че е направена оценка на кумулативните ефекти от прилагането на ПУРБ 2022-2027 на ДР със съществуващия антропогенен натиск и с ППП/ИП, включени в Приложение №6, в което ПУРН 2022-2027 на самия ДР не фигурира, не фигурират и ПУРБ и ПУРН 2022-2027 на съседните райони и не фигурира Стратегията за развитие на минната индустрия, която е най-голямата Заплаха за водите у нас. В Приложение №6 също така не са включени проектите за търсене и проучване на метални полезни изкопаеми /злато най-вече/ в горепосочените площи "Златуша" - в района на община Божурище, ЕЕ-1 и ЕЕ-3 в Искърското дефиле и района на Понор планина - общините Своге, Мездра, Монтана, Чипровци и т.н. Проектите за търсене и проучване на метални полезни изкопаеми в тези площи въобще ги няма в Приложение №6.

Ето защо молим почитаемият съдебен състав тук да отчете следното най-важно обстоятелство: Според Картата с действащи разрешения за търсене и проучване на подземни богатства, линк към която представихме в т.3.1.1 на тази жалба, в момента у нас са раздадени от Министерство на Енергетиката площи за търсене и проучване на метални полезни изкопаеми в близо 5.5% от територията на страната, всичките попадащи най-вече в планински и полупланински територии, където се формират питейните ни води. Пак според Картата на издадените разрешителни за търсене и проучване, в равнинните райони са раздадени и големи площи от по няколко хиляди квадратни километра за търсене на нефт и газ, като например "Блок 1 - Враца Запад" и "Блок 1-20 Никопол".

Огромна част от тези площи за търсене и проучване, особено на металните полезни изкопаеми, попада в Защитени Зони от мрежата Натура 2000, а самата Национална Стратегия за развитие на минната индустрия /Визия 2030/ дори не е подложена на Екологична Оценка и на Оценка на Степента на Въздействие и е налице пълен отказ от страна на органите на МОСВ да разглеждат взаимовръзките ѝ с всеки друг план, програма или стратегия, включително и с тези стратегически планове, които органите на МОСВ разработват, какъвто е

случаят. Сякаш минната индустрия и ефектите от нея върху водите у нас не съществуват въобще...

По този начин е извършено нарушение на член 24, ал.3, точка 4 от Наредбата за ОС, която изисква отчитане на кумулативните ефекти, а според §3, точка 10 от ДР на Наредбата за ОС "Кумулативни въздействия" са въздействия върху околната среда, които са резултат от увеличаване ефекта на оценявания план, програма и проект/инвестиционно предложение, когато към него се прибави ефектът от други минали, настоящи и/или очаквани бъдещи планове, програми и проекти/инвестиционни предложения, независимо от кого са осъществявани тези планове, програми и проекти/инвестиционни предложения.

Следователно е налице нарушение на член 24, ал.3, точка 4 от Наредбата за ОС, тъй като компетентният орган - министърът на ОСВ - неправилно е дал положителна оценка на качеството на ДОСВ, след като в него не са оценени кумулативните ефекти на ПУРБ 2022-2027 на ДР с изброените по-горе ПУРБ и ПУРН на съседните райони, и Стратегията за развитие на минната индустрия /Визия 2030/, нито с проектите за търсене и проучване на метални полезни изкопаеми в горечитираните площи Златуша, ЕЕ-1 и ЕЕ-3.

4.2. В Раздел 3 от Доклада за Оценка на Степента на Въздействие /ДОСВ/ на ПУРБ на ДР 2022-2027г. са оценени само въздействията от мерките, включени в новия ПУРБ, но не е оценено пълното съдържание и цялостното въздействие на Плана върху предмета и целите на защитените зони.

Така например, в процесното Становище не е отбелязано, че в ДОСВ не са представени заключения на експертите дали е достатъчно пълен Раздел 2 от ПУРБ 2022-2027 на ДР, озаглавен така:

Кратък преглед на значимите видове натиск и въздействие в резултат от човешката дейност върху състоянието на повърхностните и подземните води

В този преглед има огромни пропуски. За да не утежняваме жалбата прекалено, тук ще дадем само един пример, че в страната има над 500 водохващания, на деривационните канали на НЕК ЕАД за каскадите им, от които повече от 80 водохващания в Дунавски Район за каскадата Петрохан на ЕнергоПро, които са разположени на деривационните канали Сребърна-Гински, Искрецки, Стругарница и Острешки.

Натискът от тези каскади върху повърхностните води продължава да НЕ се отразява в новите ПУРБ по никакъв начин, включително и в ПУРБ 2022-2027 на ДР, сякаш тези каскади не съществуват. А водохващанията на каналите за каскадата Петрохан попадат изцяло и 100% в Защитени Зони от Натура 2000 **Западен Балкан (BG0002002)** и **Западна Стара планина и Предбалкан (BG0001040)**. Нито едно водохващане за тези каскади дори не е оборудвано с рибни проходи по изискването на Закона за рибарство и аквакултури, под нито едно водохващане не се изпуска минималния допустим отток и въздействието им върху биоразнообразието и видовете, предмет на опазване в защитените територии и зони, е убийствано.

За НЕК ЕАД законите на страната въобще не важат до такава степен, че Басейновите Дирекции дори не смеят да опишат натиска от тези водохващания в ПУРБ, а в докладите по ЕО и ОСВ цари гробна тишина по този въпрос.

Този пропуск е направен целенасочено и нарочно. В най-общи линии структурата на всеки ПУРБ се състои в определяне на характеристиките на басейновия район, преглед на проблемите, възникнали от предходния период, анализ на причините за тези проблеми и предписване на мерки за предотвратяване, прекратяване, смекчаване и т.н. на идентифицираните проблеми. Има и други стъпки, като например икономическия анализ на водоползването, но той е свързан пак с мерките.

Основният принцип, приложен при разработването на новия ПУРБ 2022-2027 на ДР, е, че също както и при минната индустрия, като не е посочен даден проблем, няма да има нужда и от мерки за него. А проблемът с водохващанията на НЕК ЕАД, който е най-големият водоползвател на прясна вода у нас, наистина е огромен.

И как е проведена Оценка на Степента на Въздействие на ПУРБ 2022-2027 в ДР, без да е оценено взаимодействието на този План със съществуващите водохващания на Искрецки канал за каскадата Петрохан, които дори нямат рибни проходи и които през август 2022 пресушиха напълно реките по Петроханското плато и оставиха платото, тоест и защитените зони, и община Своге без капка питейна вода, само авторите на ДОСВ си знаят! Същите водохващания впрочем, въобще не фигурират в Приложение №6 на ДОСВ, което е още един брутален пропуск, сочещ, че процесните ДЕО и ДОСВ, както и обжалваното тук Становище по ЕО на министъра, са явна фалшификация! В цитираното Приложение 6 на ДОСВ са изброени безброй малки ВЕЦ-ове, но нито едно водохващане по каналите на НЕК ЕАД!

По същество описаният пропуск представлява нарушение на чл.21 от Наредбата за ОС, където е казано, че се оценяват плановете като цяло, а не само мерките в тях. Логически следва, че ако в плана има чак такива огромни пропуски с пряко отражение върху защитените зони, какъвто е пропуснатото супер отрицателно въздействие върху защитените зони от каналите на каскадата Петрохан, то този пропуск в Плана трябваше да е коментиран и отразен в процесния ДОСВ и да има мерки за него, но той не е отразен, нито в ДОСВ и в процесното Становище на министъра на ОСВ са предвидени смекчаващи мерки за отрицателното въздействие от тези деривации върху защитените зони.

Между другото, в прегледа на проблемите от Раздел 2 на ПУРБ 2022-2027 на ДР, а и в останалите раздели на плана има още много, много значими и съществени пропуски, от които ще споделим само още един:

Нито където и да било в новия ПУРБ 2022-2027 на ДР, нито в ДЕО и ДОСВ за същия, нито в процесното Становище по ЕО, няма нито една дума за факта, че голямо количество повърхностни водни обекти /реки, езера, блата и т.н./ не са отразени в кадастъра и поради това не подлежат на никаква защита - например срещу застрояване върху тях в поземлени имоти, които в кадастралната карта не са отразени с Начин на Трайно Ползване - водно течение, река, езеро и т.н.! В кадастралната карта липсват дори езерата в Южния парк, както и част от Дреновишката река извън същия парк на София.

Забележка:

По описаните дотук проблеми, както и по много други проблеми, невключени в тази жалба, Сдружение Балканка изпрати много подробно становище по проекта на ПУРБ, включвайки както пропуснатите проблеми и натиск, така и осакатените мерки. Предложихме и множество други мерки за смекчаване на пропуснатите проблеми И всичките ни предложения бяха изхвърлени в коша, без изключения. Ето защо

намираме, че общественото обсъждане на проекта на ПУРБ беше напълно опорочено от компетентния орган и не видяхме никакъв смисъл да участваме в общественото обсъждане на ДЕО и ДОСВ, още повече че компетентният орган беше много добре запознат със становището ни по проекта на ПУРБ, а в публикуваните ДЕО и ДОСВ не видяхме нито една дума по въпросите, които повдигнахме на по-ранен етап.

5. Нулевата алтернатива

Тази алтернатива е разгледана в т.8 от процесното Становище.

Тук е много важно да се отбележи и че понастоящем все още са в сила старите ПУРБ за периода 2016-2021 година. За целта с решение на Народното Събрание е приет ЗИД на Закона за водите, с който се добавя нова алинея 3 към член 146о, която гласи следното:

(3) (Нова - ДВ, бр. 20 от 2022 г., в сила от 01.01.2022 г.) Приетите планове за управление на риска от наводнения се прилагат до приемането на актуализирани планове по ал. 1.

Следователно, "нулевата алтернатива" няма да остави страната без планови документи за управление и мерки за опазване на водите, при това, както посочихме и по-горе, мерките от действащия и все още валиден ПУРБ 2016-2021 на ДР и Становището по ЕО на компетентния орган по него, са много по-добри и осигуряват много по-добра защита на водите от мерките в новия ПУРБ 2022-2027 на ДР и в процесното ново Становище, обжалвано тук! В точка 1. на тази жалба дадохме примери за осакатяване на мерки от стария ПУРБ 2016-2021 за опазване на горите и оттам - на водите, доказващи, че мерките от новия ПУРБ 2022-2027 на ДР ще опазват повърхностните и подземни води много по-зле от мерките в предходния ПУРБ.

А най-важното по отношение на алтернативите е, че в точка 8 от процесното Становище за нулева алтернатива в скоби се сочи - *"развитие на околната среда без прилагането на проекта на ПУРБ"* и въобще не е разгледана алтернативата за развитие на околната среда с продължаващото прилагане на стария и много по-добър ПУРБ 2016-2021, удължено с горесцитираното решение на парламента. Очевидно нищо фатално не се е случило вече цели три години, през които за управление на водите се прилага точно тази алтернатива с прилагане на стария ПУРБ.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Уважаеми административни съдии,

През изминалата година се случи най-тежката криза за питейна вода в страната от десетки години насам, а годината далеч не беше най-сухата. Основната причина се крие не в "климатичните промени", с които се оправдаваше министърът на ОСВ по медиите, тъй като точно в Дунавския Район, при същите "климатични" промени язовир Искър остана пълен през цялото време до повече от 450 милиона кубика вода, което е около 70% от обема на язовира!

Причината за водната Криза се крие в безобразното управление на водите у нас, а новият ПУРБ 2022-2027 на Дунавски Район с осакатените в него мерки за опазване на водите и с директните нарушения на закона за водите, създава предпоставки за още по-голямо влошаване на екологичното и химичното състояние на повърхностните водни тела и на количественото и химично състояние на подземните водни тела, а оттам и на водите за питейно водоснабдяване! И ние предложихме мерки към новия ПУРБ за ограничаване на водовземаването от питейни язовири за новите малки ВЕЦ-ове на тях,

които щяха да важат например за ВЕЦ Бебреш на едноименния язовир в ДР, след построяването на който Ботевград вече два пъти изпадна в криза за питейна вода през 2016 и 2019г., но и тези наши предложения бяха отхвърлени...

Става ясно също така, че в самия ПУРБ, в докладите по ЕО и ОСВ, както и в процесното Становище на министъра нарочно са прикрити проблемите за биоразнообразието и за хората, които създават най-големият ползвател на прясна вода у нас - НЕК ЕАД и най-големият потенциален замърсител - минната индустрия. За тях законите на страната не важат според органите на МОСВ.

Следователно, взаимодействието на новия ПУРБ със стотиците, съществуващи без рибни проходи и без да изпускат никакъв отток водохващания на най-големия Потребител на прясна вода у нас - НЕК ЕАД, както и със Стратегията за развитие на най-големия потенциален Замърсител - минната индустрия, не е разгледано и оценено въобще, нито в докладите по ЕО и ОСВ, нито в процесното Становище по ЕО на министъра на ОСВ. Към това обстоятелство се добавя, че множество мерки за опазване на питейните водоизточници от предходния ПУРБ са осакатени или направо изтрити, а предвидените мерки за осигуряване и гарантиране на най-важния за биоразнообразието, природата и за хората компонент на всяко водовземане - минималния допустим отток, са нищожни.

Ако тези нови ПУРБ-ове започнат да се прилагат, досегашните кризи за питейна вода и за вода за напояване ще ни се струват като детска игра в сравнение с това, което ни предстои.

В светлината на гореизложеното, надявайки се да осъзнавате важността на Вашето решение за опазването на водите и имайки предвид, че досегашният, действащ ПУРБ 2016-2021 осигурява много по-добра защита, се обръщаме към Вас с молба за следното:

5. Искане:

- 1.) Въз основа на наведените по-горе доводи, да отмените изцяло оспореното тук **Становище по екологична оценка № 3-3/2024 от 19.12.2024г. на министъра на околната среда и водите** относно Проект на План за Управление на Речния Басейн /ПУРБ/ в Дунавски Район 2022-2027г.

Гр.София,

С уважение:

/представяващ: Димитър Куманов/

Приложения:

1. Копие от платежно нареждане за съдебна такса
2. Копие от жалбата за ответника